

nationale ombudsman

Rapport

Ministerie stuurt zonder noodzaak en toestemming een brief door, met nadelige gevolgen voor verzoeker

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de minister van Binnenlandse Zaken gegrond.

Datum 20 september 2021

Publicatienummer 2021/129

Aanleiding

Verzoeker heeft een al jaren durend conflict met een gemeente. Op 15 juni 2020 stuurde hij aan de minister van Binnenlandse Zaken (BZK) een brief met bijlagen (brieven aan andere bestuursorganen van de gemeente, de Commissaris van de Koning, het Huis voor klokkenluiders en de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken). In zijn brief aan de minister beschreef verzoeker het geschil en verzocht om een interventie vanuit het ministerie. Een kopie van deze brief stuurde verzoeker naar de Commissaris van de Koning.

De directeur en de behandelend ambtenaar van BZK stuurden de brief van verzoeker door aan de gemeente. Diezelfde dag, na de verzending, stuurden zij aan verzoeker een bericht waarin stond dat zijn brief was doorgestuurd naar de gemeente. Verzoeker nam daarop telefonisch contact op met de directeur en legde hem uit dat het doorzenden van de brief vervelende (financiële) consequenties voor hem zou kunnen hebben. Verzoeker is door de voorzieningenrechter veroordeeld om bepaalde handelingen, zoals het sturen van brieven naar de gemeente, na te laten, een en ander op straffe van het verbeuren van dwangsommen. De directeur en de behandelend ambtenaar zijn vervolgens nagegaan of de brief al daadwerkelijk was doorgestuurd naar de gemeente. Daarbij was de inzet om – als de brief nog niet verstuurd was – de verzending alsnog tegen te houden. De brief bleek echter al te zijn doorgestuurd.

De directeur en de behandelend ambtenaar van BZK benaderden daarop de gemeente en verzochten de gemeente om de brief als niet verzonden te beschouwen. De gemeente nam de brief echter wel in ontvangst en kondigde aan dat – in het licht van het vonnis van de voorzieningenrechter – dwangsommen zijn verbeurd.

Verzoeker diende daarop een klacht in bij de minister van BZK en verzocht vergoeding van de geleden schade van € 3000.

In de reactie op de klacht concludeerde de minister dat de directeur met het doorsturen van de brief niet onzorgvuldig of onrechtmatig handelde. De minister achtte de klacht van verzoeker ongegrond. Het verzoek om vergoeding van de geleden schade werd afgewezen.

Verzoeker diende daarop een klacht in bij de Nationale ombudsman. Verzoeker stelt dat het doel van zijn klachten is dat het ministerie BZK erkent dat het niet behoorlijk is geweest om de brieven over integriteitschendingen door ambtenaren en bestuurders van de gemeente aan de gemeente door te sturen én dat hieruit lering wordt getrokken.

Klacht

De ombudsman is een onderzoek gestart naar de klachten van verzoeker. Hierbij heeft de ombudsman de klachten als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt erover dat de minister brieven van verzoeker, die vertrouwelijk waren bedoeld, heeft doorgestuurd terwijl daartoe geen (wettelijke) verplichting bestond en zij wist of had moeten weten dat het doorsturen voor verzoeker nadelige gevolgen had.

Bevindingen

Standpunt verzoeker

Verzoeker wijst erop dat hij in verband met zijn conflict met de gemeente diverse keren schriftelijk contact had met het ministerie van BZK. De directeur en de behandelend ambtenaar waren op de hoogte van (de oorzaken van) de verstoorde verhoudingen tussen verzoeker en de gemeente.

Volgens verzoeker had het daarom voor de directeur en de behandelend ambtenaar duidelijk moeten zijn dat het doorsturen van de brieven van verzoeker aan de gemeente de verhoudingen verder op scherp zou stellen.

Daarbij wijst verzoeker erop dat de betrokken directeur hem bij brief van 17 december 2019 had laten weten dat toekomstige brieven van verzoeker niet meer beantwoord zouden worden. Daaraan had de directeur zich volgens verzoeker moeten houden. In ieder geval had de directeur niet *zonder* medeweten/toestemming van verzoeker de brieven van verzoeker die gericht waren aan de minister van BZK, de vaste Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken en de Commissaris van de Koning, en die als bijlage bij de brief van 15 juni 2020 waren gevoegd, door mogen sturen aan de gemeente. Volgens verzoeker had het voor de directeur en de behandelend ambtenaar in ieder geval duidelijk moeten zijn dat die brieven niet ter afhandeling waren bedoeld voor de gemeente.

Verzoeker meent dat artikel 2:3 Algemene wet bestuursrecht (Awb), 'de doorzendplicht', in alle redelijkheid niet van toepassing was in deze situatie.

Standpunt van de minister

De minister stelt in de reactie op de klacht dat duidelijk is geworden dat het nooit de bedoeling was om verzoeker (opzettelijk) te benadelen. De minister wijst erop dat de directeur niet op de hoogte was van het tegen verzoeker door de voorzieningenrechter gewezen vonnis. Verder nam de directeur direct de nodige actie om de doorzending alsnog ongedaan te maken toen hij bekend werd met (de mogelijke gevolgen van) het vonnis.

De minister schrijft verder dat de directeur geen vermoeden had van de vertrouwelijke aard van de stukken en zij meent dat de directeur de brief ook niet als vertrouwelijk had hoeven aanmerken. De minister benadrukt dat op de brief niet was vermeld dat deze vertrouwelijk was. Daarbij was de brief ook in kopie aan de Commissaris van de Koning gestuurd en waren andere brieven, met een soortgelijke inhoud, ook toegestuurd aan de gemeente zelf, het Huis voor Klokkeluiders en de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken bij de Tweede Kamer.

In de reactie op de klacht erkent de minister dat zij betwijfelt of er in dit geval een wettelijke verplichting tot doorzending bestond, omdat verzoeker in zijn brief duidelijk verzocht om een interventie door de minister van BZK. De brief was dus bewust aan de minister van BZK gericht. Dat leidt volgens de minister echter niet tot de conclusie dat de doorzending onrechtmatig was en niet had mogen plaatsvinden. De minister verwijst nog eens naar de (juiste) intentie van de directeur.

Beoordeling

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid ervoor zorgt dat haar organisatie en haar administratie de dienstverlening aan de burger ten goede komt. Zij werkt secuur en vermijdt slordigheden. Eventuele fouten worden zo snel mogelijk hersteld.

Door contacten in het verleden was de minister van BZK op de hoogte van het conflict tussen verzoeker en de gemeente. Verzoeker had zelfs al zo vaak een beroep gedaan op de minister dat hem in december 2019 te verstaan gegeven was dat hij geen reactie meer zou ontvangen op verzoeken en brieven. Brieven over dit onderwerp zouden voor kennisgeving worden aangenomen. Na ontvangst van de brief van verzoeker werd echter besloten de brief - zonder medeweten van verzoeker - door te sturen aan de gemeente. Verzoeker werd pas achteraf geïnformeerd.

Naar het oordeel van de ombudsman was van een (wettelijke) verplichting tot doorzending van de brief geen sprake. De brief was bewust aan de minister van BZK gericht en bevatte een verzoek aan de minister. Verder is komen vast te staan dat verzoeker nadelige gevolgen heeft ondervonden ten gevolge van de doorzending

van zijn brief. De gemeente heeft verzoeker immers laten weten dat dwangsommen zijn verbeurd omdat verzoeker zich niet gehouden heeft aan het vonnis.

De ombudsman acht niet aannemelijk dat de directeur verzoeker *opzettelijk* heeft benadeeld. Desgevraagd heeft de directeur laten weten dat hij niet op de hoogte was van het vonnis van de voorzieningenrechter. Er is geen reden om aan te nemen dat hij daarvan op de hoogte had kunnen of moeten zijn. Daarbij heeft de directeur -nadat hij contact had met verzoeker- geprobeerd de doorzending alsnog te voorkomen en de (nadelige) gevolgen te beperken door contact op te nemen met de gemeente.

Conclusie

De ombudsman oordeelt dat het handelen van de minister in deze al met al niet behoorlijk was, vanwege:

- het onnodig doorsturen van de brief, terwijl eerder was aangekondigd dat brieven voor kennisgeving aangenomen zouden worden;
- het nalaten verzoeker *tevoren* te informeren over het voornemen tot doorzenden en
- het maar zeer beperkt moeite doen om de gevolgen van de gemaakte fouten te herstellen.

Daarmee heeft de minister gehandeld in strijd met het vereiste van goede organisatie.

Dat de directeur geen verkeerde intenties had maakt dat niet anders.

Naar het oordeel van de ombudsman had de minister meer moeite moeten doen om de schade voor verzoeker te beperken. Door er bij de gemeente op aan te dringen dat zij geen gevolgen zouden verbinden aan het doorsturen van de brief en – in het geval de gemeente zou blijven weigeren aan dat verzoek te voldoen – door met verzoeker te overleggen over compensatie van de geleden schade.

De ombudsman acht de klacht van verzoeker gegrond.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen